

KOREYS TILINI O'QITISH METODIKASI

Mashkurova Munira Abdurahmon qizi

O'zbekiston Davlat Jahon tillari universiteti Sharq filologiyasi fakulteti 3-kurs talabasi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada koreys tilini o'qitishda foydalaniladigan metodlar haqida so'z boradi.*

Kalit so'zlar: *Chet tili, madaniyat, til o'rganish, metod, innovatsion ta'lim, texnologiyalar, kommunikatsion texnologiyalar.*

Bugungi kunda chet tili nafaqat madaniyatning emas balki ma'lum bir xalqning ham bir qismidir va u bilim olishning muvaffaqiyat kaliti hisoblanadi. Oliy ta'limda fundamental til tayyorgarligisiz chet tilini yuqori darajada bilish imkonsiz hisoblanadi. Ko'pgina davlatlardagi ta'lim muassasalarida o'quvchilar kamida ikkita xorijiy tilni o'zlashtiradilar. Aynan globallashuv sababli ham insonlar ikkinchi tilni o'rganishga ehtiyoj sezadilar. Tilni o'qitish umumiy yoki xususiy maktab dasturi sifatida olib borilishi mumkin. Tillarni o'rgatishning ko'plab usullari mavjud. Ularning ba'zilari unchalik ham ommalashmagan bo'lsada, qolganlari ta'lim sohasida juda ko'p qo'llaniladi.

Bugungi kunda innovatsion ta'lim texnologiyalarining bir necha xil usullari mavjud. Shuningdek zamonaviy texnologiyalar orqali chet tillarini o'qitish, o'rgatish samaradorligini oshirish eng muhim masaladir. Ta'lim jarayonida zamonaviy-kommunikatsion texnologiyalarni olib kirish ulardan maqsadli, to'g'ri unumli foydalanish ular orqali o'quvchida chet tiliga bo'lgan qiziqishni orttirish lozimligi, shuningdek chet tilini o'qitishda grafik organayzerlardan foydalanib mavzuga oid yangi so'zlarni, grammatik qoidalarni tushuntirish maqsadga muvofiqdir "Koreys tili" fani dasturlarida mashg'ulotlarda tabalarning koreyscha og'zaki va yozma nutqini takomillashtirish, ularni til sathlari bo'yicha zaruriy bilimlar bilan qurollantirish hamda shu bilim va ko'nikmalardan o'rinli foydalanish lozimligi.

So'nggi yigirma yil ichida koreys tilini o'qitishning zamonaviy usullari yaxshilandi. Hozirgi kunda koreys tilini o'rgatishda zamonaviy usul va metodlardan foydalanish maqsadga muvofiqdir. Darhaqiqat, til o'rganuvchilarga chet tillarini o'rgatish strategiyalarining juda xilma-xilligi mavjud. Bugungi kunda koreys tilini o'rganish jarayoni ko'proq talabalar faolligi asosidagi darslarni qamrab oladiva bu vaqt talab etadi. Shunday ekan, chet tilini o'qitishda zamonaviy usullardan foydalanishimiz kerak. Zamonaviy o'qitish usullari asosan fan va texnologiya haqida samarali tushunchani shakllantirish yoki rivojlantirishga yordam beradi.

Oliy ta'lim muassasalarida koreys tilida tinglash ko'nikmalarini rivojlantirish va takomillashtirish darslarida masofaviy tinglash usuli qo'llaniladi. Bunda talabalar koreys tilida nutq tinglashni va idrok qilishni o'rganadilar. N.D.Galskova ta'kidlaganidek, nutqning

paralingvistik elementlarining 60% gacha bo'lgan qismini audio xabarlardagi ma'lumotlar yetkazadi. Audiovizual materiallar nafaqat eshitish imkonini beradi, balki, so'zlashuvlar, tovushlarni ko'tarish va tushirish, pauzalar va boshqalar orqali nutqning akustik elementlari hamda imo-ishoralar, mimikalarni kuzatish yordamida ma'lumotni idrok etishni sezilarli darajada osonlashtiradi, yaxshiroq tushunish va yodlashga yordam beradi. Shu bilan bir qatorda, til muhitiga bilvosita sho'ng'ish holati sodir bo'ladi, bu og'zaki muloqot ko'nikmalarini yanada muvaffaqiyatli rivojlantirishga hamda til to'sig'ini olib tashlashga yordam beradi.

Koreys tilini o'qitish metodikasi koreys tilini samarali o'rgatish uchun turli yondashuv va usullarni o'z ichiga oladi. Quyida tez-tez ishlatiladigan metodologiyalar keltirilgan:

1. Kommunikativ yondashuv: Bu yondashuv o'quvchilarning hayotiy vaziyatlarda samarali muloqot qilish qobiliyatini rivojlantirishga qaratilgan. U o'quvchilarni tildan faol foydalanishga undash uchun interfaol harakatlar, rolli o'yinlar va haqiqiy materiallarga urg'u beradi.

2. Vazifaga asoslangan ta'lim: Bu metodologiya talabalarni ma'lum maqsadga erishish uchun koreys tilidan foydalanishni talab qiladigan mazmunli vazifalar yoki faoliyatga jalb qilishni o'z ichiga oladi. Bu talabalar o'rtasida faol ishtirok etish, muammolarni hal qilish va hamkorlikni rivojlantirishga yordam beradi.

3. Integratsiyalashgan ko'nikmalar yondashuvi: Bu yondashuv tinglash, gapirish, o'qish va yozish qobiliyatlarini o'rgatishni birlashtiradi. U ushbu ko'nikmalarning o'zaro bog'liqligini ta'kidlaydi va talabalarni turli kontekstlarda tildan foydalanishni mashq qilishga undaydi.

4. Kontentga asoslangan ta'lim: Ushbu metodologiya til o'qitishga mavzu mazmunini kiritadi. U koreys tilini tarix, madaniyat yoki adabiyot kabi boshqa akademik fanlar bilan bog'liq mavzular yoki mavzular orqali o'rgatadi. Bu yondashuv o'quvchilarning boshqa sohalarda bilim olishi bilan birga tilni bilish darajasini oshirishga yordam beradi.

5. Texnologiya bilan kengaytirilgan ta'lim: Texnologiyaning rivojlanishi bilan koreys tilini o'rgatishda raqamli vositalar va resurslarni kiritish tobora ommalashib bormoqda. Onlayn platformalar, til o'rganish ilovalari va multimedia materiallari o'quvchilarning faolligini oshirishi, interaktiv amaliyotni ta'minlashi va o'z-o'zidan o'rganishni osonlashtirishi mumkin.

6. Madaniyatga asoslangan yondashuv: koreys tilini o'qitish koreys madaniyatiga ham e'tiborni o'z ichiga oladi. U o'quvchilarga til va uning madaniy konteksti haqida yaxlit tushuncha berish uchun madaniy jihatlar, urf-odatlar, an'analar va ijtimoiy me'yorlarni taqdim etadi.

7. Individuallashtirilgan ta'lim: Talabalarning o'rganish uslublari va ehtiyojlari har xil ekanligini tan olgan holda, ba'zi koreys tili o'qituvchilari individuallashtirilgan ta'lim yondashuvlarini qo'llashadi. Bu har bir talabaning o'ziga xos ehtiyojlari va qiziqishlariga

moslashtirilgan darslar va materiallarni moslashtirishni o'z ichiga oladi, bu esa o'rganish tajribasini shaxsiylashtirish imkonini beradi.

Koreys tili o'qituvchilari o'quvchilarning malaka darajasi, maqsadlari va o'rganish afzalliklariga qarab o'qitish metodikasini moslashtirishlari muhim. Ushbu metodologiyalarning kombinatsiyasi talabalarning koreys tilini egallashi va o'zlashtirishi uchun dinamik va samarali o'quv muhitini yaratishi mumkin.

Koreys tili darslarida axborot texnologiyalari yutuqlaridan foydalanish o'quvchilarning til o'rganishga bo'lgan qiziqishlarini yanada oshiradi va barcha yoshdagi o'quvchilar, ularning dunyo qarashini kengaytiradi. Til o'qitishni individuallashtirish va ko'p bosqichli yondashuvni amalga oshirishning samarali vositasi elektron o'quv qo'llanmalaridan foydalanish hisoblanadi. Elektron ta'lim vositalari talabalarga ko'proq o'z ustida ishlash imkoniyatini beradi. Elektron qo'llanmalar lug'atga ehtiyojni yo'qotib, vaqtni tejaydi. Elektron qo'llanmalar bosma nashrlarga qaraganda ancha interaktivdir, bu minyudan foydalanib qo'llanmaning ma'lumot maydonida harakat qilish imkoniyati tufaylidir. Hozirgi vaqtda zamonaviy multimediya o'quv qo'llanmalarining xilma-xilligi mavjud, til o'qitishga programmalashtirilgan multimedialar orqali talabalar telefon yoki kompyuter ekranida artikulyar harakatlarni kuzatadilar va to'g'ri intonatsiyalarni eshitadilar takrorlaydilar.

Bunday multimedia va ilovalarga quyidagilarni misol qilish mumkun.

NAVER

KOREAN-LESSONS+

LEARN KOREAN

KOREAN BY NEMO

FLASHCARDS KOREAN LESSON

SPEAK KOREAN

KOREAN language

Yuqoridagi ilova hamda multimedialar orqali koreys tilida suhbatlashish hamda eshitish salohiyatini yanada oshirish mumkun.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Елухина Н.В. Средства обучения иностранному языку. М.: [Б.и.], 1982. 80 с.
2. Щукин А.Н. Современные интенсивные методы и технологии обучения иностранным языкам: Учебное пособие. М.: Филоматис, 2008. 188 с
3. Bim I.L. Chet tillarini o'qitish metodikasi masalasi to'g'risida. // IYaSh 1974, - N2 – S, 19 – 32.
4. Dufo Bernard. Tillarni o'qitish amaliyotida talabalarning o'zaro aloqasi va tasavvur kuchi // Chet tillarida kommunikativ o'qitish: universitetlararo. Shanba ilmiy. PSTU materiallari – Perm, 1998 y.
5. R.P Milrud, I. R. Maksimova Chet tillarni kommunikativ o'qitishning zamonaviy kontseptual amoyillari. // IYaS., - 2000 – N4 – S,9 – 15, N5 – S, 17 - 22.